

„Az unalomövezet a múlté”(?) – Debrecen kulturális színterei

Kérdésirányok:

- Látszik-e a belső és a külső tekintet számára, hogy milyen irányokban **alakítja a városvezetés** a városi kulturális identitást, s milyen tervszerűséggel?
- Miképpen alakítják a második modernség vagy **a globalizáció transznacionális és transzkulturális folyamatai** a várost, a debreceniséget és a mindennapok kultúráját? Milyen jellegű transznacionális hálózatok részesei a debreceniek és Debrecen (tudomány, művészetek, vallás, sport, gazdaság, transznacionális civil szervezetek) és vajon hova vonhatók még be?
- Milyen kép adható Debrecen **jelenkori művészeti, kulturális és szórakoztatóipari szcénáiról**?
- Megvan-e a városban a művészeti alkotásoknak és programoknak a saját, **fogékony, értő közönsége**?
- Milyen **diszkurzív nyilvánossági keretek** veszik körül a művészeti életet a mai Debrecenben?
- Miképpen válhatna eleven **közösségformáló erővé a művészet- és kultúripari intézményrendszer** a jövő Debrecenében?
- Milyen eszközök, csatornák és intézmények szükségesek **a művészeti közeg társadalmi beágyazottságának elmélyítéséhez**? Hogyan válhatnának az egyetemi, a művészeti és a kulturális intézmények a helyi identitás termelődésének és alakulásának a jelenleginél is *elevenebb te-reivé*?
- Miként mozdíthatná elő hatékonyan e változásokat, ha kiépülhetne Debrecenben a **felsőszintű művészetoktatás** tagolt-sokrétű intézményi háttere?
- Miféle jelentőséggel és hozadékkal járhatna, ha városunk a művészet- és kultúraipar egyik legfőbb *hídfőjévé* válhatna? Debrecen jelentős kézműipari és vásártörténeti hagyományai közismertek. Milyen stratégia, milyen szervezeti menedzsment, milyen erőforrás és milyen rendezvények szükségesek ahhoz, hogy Debrecen a **kortárs iparművészet** (a minőségi tárgykultúra) egyik magyarországi központjává váljon, illetve szándékozzék válni?
- A **színház milyen programokkal és akciókkal** tud, *házon belül* és *kívül* egyaránt, a közösségépítés szervezőjévé válni? Miképpen igyekeznek kiegyensúlyozni a szűkebb és tágabb közönség elvárásait, azaz megfelelni a művészi és lokális-társadalmi igényeknek?
- Milyen állapotban van jelenleg **a helyi öntevékeny kulturális kisközösségek és lokális intézményeik hálózata** Debrecenben: mennyire eleven s kiterjedt ez a háló, programszerűen szövődik-e? A kulturális érdekközösségek gondozását a város politikai vezetése milyen program alapján támogatja, s felismerhető-e ennek a hatása? Látható-e törekvés arra, hogy a kulturális élet kisközösségeit stratégiaileg szervezett marketing menedzsment és informatikai hálózat segítse az érdekérvényesítésében?
- Adódhatnak-e városunkban olyan épületek és terek, amelyek ipar- és kultúrtörténeti szempontból értékesek ugyan, de használaton kívül rekedtek, viszont a megőrzésükkel, sőt *újra elevenné*

tevéssükkel művészeti-kulturális központokká válhatnának? Markáns példa lehet a valamikori *Meteor mozi*: a magyarországi épített moziépületek közül az egyik legelső. De a Latinovits-„erőmű” is hasznosítható volna ideiglenesen – míg a belsőépítészeti munkák állnak – hasonló „alternatív” művészeti-kulturális térként!

- Milyen rövid-, hosszútávú elképzelések vannak az *Apolló mozi*ről s ezen belül (főleg) a művészmoziról? Milyen módokon, milyen kontextusban lehet művészmozit üzemeltetni egy olyan városban, ahol a művészfilmek forgalmazása az utóbbi évtizedekben prioritás volt? Elképzelhető-e egy olyan **közösségi tér, amely a mozi köré szerveződhet**? Ebben a térben a moziterem mellett filmek vetíthetők, pl. egy zenés kávéházban (bátorító kezdeményezések már vannak). Adható-e ennek valamiféle debreceni identitás?
- Érdemes-e számítanunk az öntevékeny kulturális kisközösségek képződése téren a Debrecenben is nagy városfelületeket lefedő, jelentős népsűrűségű **lakótelepek**? Hogyan eleveníthetők meg, s tehetők a közösségképződés terepévé a 20. század e sajátos kultúraforgalmazó terei?
- Miképpen viszonyulnak egymáshoz jelenleg Debrecenben a **művészet- és a szórakoztatóipar területei**? Hogyan alakítható bölcsen ezek rangsorolása és aránya a városarculat stratégiai tervezése során? A szórakoztatóipar mely szegmensei lennének még további megerősítésre érdemesek, s melyek vonhatók be a művészeti szcénával való eleven s termékeny közreműködésbe?
- Hogyan van jelen **Debrecen a populáris médiában**? Vannak-e magyar sztárok, hírességek, akik jelölten, köztudottan debreceniként mutatkoznak meg a hazai populáris nyilvánosságban? Mely témákról szólva említi a tabloid média Debrecenét? Milyen jelentések kapcsolódnak ezekben az esetekben a debreceniséghez? Kik a debreceni populáris média elbeszéléseinek főszereplői? Létezik-e helyi populáris nyilvánosság? Ha igen, mik ennek az intézményei?
- Miképpen van jelen **Debrecen az interneten**? Hogyan és kikhez szól az önkormányzat és az egyetem honlapja? Milyen szervezeti kulturális jellemzőkkel hozható összefüggésbe e honlapok tematikája és megalkotottsága? Hogyan dolgoznak a Debrecen-képeken és -elbeszéléseken a közösségi portálok és a blogoszféra?
- Mely zenei, ifjúsági és egyéb (poszt)**szubkultúrák** jelentősek Debrecenben? Ezek hogyan lakják be és hogyan alakítják a teret? (Gondolhatunk itt a különféle zenei szubkultúrák helyeire, vagy akár a gördeszkások, biciklisek, kutyasétáltatók és joggingolók „eltérő Debreceneire” is.)
- Hogyan szól (szólhat) **a város önmagáról a fiatalabb generációk számára**? Akkor, amikor a város saját képét alakítja, milyen módon gondolja el a fiatalokat (elgondolja-e egyáltalán)? Évekkel ezelőtt egy Szólarádiós felmérés, melyből aztán kis könyvecske is készült, arra mutatott rá, hogy mekkora igény lenne a fiatalok körében egy közösségi házra, egy olyan kulturális térre, amely az övék lenne. Támogatná-e, lehetővé tenné-e a város a fiatalok számára üzemeltetett közösségi ház működését?
- Van-e debreceni zene, **debreceni populáris zene**? Vannak-e olyan fórumok a Rocksulin túl (kétségtelenül fontos hagyomány), amelyek teret, hangot adhatnak a debreceni (regionális) könnyűzenének (tehetségkutató verseny, koncertlehetőség, fesztivál)?
- Az elmúlt 10-15 évben a **helyi parti-kultúra** a megfelelő hely hiányával küszködött. Ez a szubkultúra, amely hosszabb-rövidebb időre sok debreceni fiataalt beszippant, a vendéglátóipar

rövidtávú igényeinek van-volt kiszolgáltatva. El lehetne-e képzelni egy olyan komplexumot, amely teret adna az igényes partizenének?

- Miképpen tartoztak s tartoznak hozzá Debrecen kulturális identitásához **a hagyományos közösségsportok** (labdarúgás, kézilabda)? 2009-ben Debrecen legtöbbekhez eljutó médiaelbeszélése sajnálatos kettősséget mutatott. A DVSC labdarúgócsapata úgy irányította a magyar futball közönségénél szélesebb rétegek figyelmét a városra, hogy egyszersemind a helyi infrastruktúra hiányosságára is éles fényt vetett, hiszen a BL-mérkőzéseket Budapesten kényszerült játszani a csapat. Visszatekintve a BL-csoportkörre a városimázs szempontjából ennek a kettősségnek mely konnotációi voltak erősebbek? Hogyan lehet kihasználni a sportnak a város határait túllépő, de mégiscsak döntően lokális identitásépítő felhajtóerejét?
- A csapatsportok (kézilabda, kosárlabda, jégkorong) magyarországi helyzete azt mutatja, hogy nemzetközi sikert olyan vidéki városok csapatai tudnak elérni, ahol **a stabil anyagi háttér és az elsőrangú sportszakmai felkészültségen túl a csapat a helyi tradíciókra** támaszkodva folyamatosan magára tudja vonni a közönség figyelmét. Milyen tanulságokkal szolgál ebből a szempontból a debreceni női kézilabda- és a férfi kosárlabdacsapat közelmúltbeli története?
- A város épített arculatát az elmúlt években jelentősen alakították azok a sportlétesítmények (pl. atlétikai stadion, jégcsarnok, sportuszoda), amelyek a helyi verseny- és tömegsport számára folyamatos otthont biztosítanak, másfelől elengedhetetlen feltételei annak, hogy Debrecen olyan európai- és világeseményeket tudjon vendégül látni, amelyek az országhatáron túlra is elviszik a város hírért. Nem túlzás állítani, hogy ebből a szempontból Debrecen hazánk legerősebb vidéki sportközpontjává vált. Hogyan használhatóak ki **a városmárkázás szempontjából a nemzetközi sportesemények**? Milyen irányokban mutatkozhatnak a továbblépés lehetőségei? Mennyiben képesek ezek a létesítmények a város lakosai számára közösségépítő helyszínekként szolgálni?